

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobce: **P. M.**, zast. Mgr. Robertem Cholenským, Ph.D., advokátem se sídlem Bolzanova 461/5, Brno, proti žalovanému: **Magistrát města Havířov**, se sídlem Svornosti 86/2, Havířov, ve věci žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 8. 2013, č. j. OVV1/65067/13/Vž, vedené Krajským soudem v Ostravě pod sp. zn. 22 A 92/2013, v řízení o námitce podjatosti vznesené žalobcem proti soudci Krajského soudu v Ostravě, Mgr. Jiřímu Gottwaldovi,

t a k t o :

Soudce Krajského soudu v Ostravě, Mgr. Jiří Gottwald, **není vyloučen** z projednávání a rozhodování věci vedené Krajským soudem v Ostravě pod sp. zn. 22 A 92/2013.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobou ze dne 10. 8. 2013 podanou ke Krajskému soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“) napadl žalobce v záhlaví uvedené rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zakázáno jím oznámené shromáždění. Zároveň požádal o osvobození od soudních poplatků a přiložil potvrzení o osobních, majetkových a výtěžkových poměrech.

[2] O této žádosti krajský soud negativně rozhodl svým usnesením ze dne 22. 8. 2013, č. j. 22 A 92/2013 – 14, které bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem ke kasační stížnosti žalobce. Následně krajský soud usnesením ze dne 18. 9. 2014, č. j. 22 A 92/2013 – 47, opět nepřiznal osvobození od soudních poplatků. I toto rozhodnutí bylo úspěšně napadeno kasační stížností.

[3] Krajský soud v návaznosti na zrušující rozhodnutí Nejvyššího správního soudu vyzval žalobce usnesením ze dne 9. 12. 2014, č. j. 22 A 92/2013 – 65, ke sdělení v něm uvedených informací a jejich osvědčení. Ten na tuto výzvu soudu reagoval přípisem ze dne 11. 12. 2014, ve kterém uvedl, že rozsah požadovaných informací považuje za nadměrný a šikanózní, některým bodům výzvy nevyhoví vůbec a k dalším uvedl, že žije ve společné domácnosti s J. T., jejich rodinný rozpočet je společný a že po této osobě nelze požadovat, aby vystavila „*potvrzení o soužití*“, které vyžaduje soud.

[4] Krajský soud poté žalobce vyzval usnesením ze dne 16. 12. 2014, č. j. 22 A 92/2013 – 76, aby sdělil výši čistého měsíčního příjmu J. T. a aby výši tohoto příjmu osvědčil.

[5] V podání ze dne 19. 12. 2014 vznesl žalobce námitku podjatosti soudce krajského soudu Mgr. Jiřího Gottwalda. Podjatost spatřuje ve skutečnosti, že navzdory tomu, že učinil vše, co bylo jeho povinností a co bylo v jeho silách, krajský soud i přes dvě předchozí rozhodnutí Nejvyššího správního soudu nemínil přiznat žalobci osvobození od soudního poplatku. Z toho dovozuje, že se tak děje z důvodu postranních pohnutek uvedeného soudce. Dále upozorňuje, že ve výzvě ze dne 9. 12. 2014

tento soudce deklaroval, že nebude respektovat názor Nejvyššího správního soudu ohledně ochrany principu právní jistoty a že nebude brát v potaz rozhodnutí Krajského soudu v Českých Budějovicích, jímž bylo žalobci osvobození od soudního poplatku přiznáno. Poukazuje dále na „*manifestně šikanósní charakter*“ obou předešlých výzev, které překračují meze toho, co je oprávněn požadovat. Singulární přístup Mgr. Jiřího Gottwalda si dle jeho mínění nelze vysvětlit jinak, než jako projev frapantního nedostatku nestrannosti a jako jeho averzi vůči žalobci.

[6] K podané námitce se vyjádřil soudce Mgr. Jiří Gottwald tak, že žalobce i projednávanou věc zná toliko z úřední činnosti. Na výsledku věci není nijak zainteresovaný. Nepocituje pozitivní ani negativní vztah k žádnému účastníku řízení, příp. k jejich zástupcům. Protože je podjatost spatřována v rozhodovací činnosti krajského soudu, uvádí, že vůči žalobci při výběru poplatku je postupováno standardně jako v případě jiných žadatelů o osvobození od soudních poplatků.

[7] Podle § 8 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), jsou *vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce však nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.* Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. *účastník nebo osoba zúčastněná na řízení může namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřiblíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.*

[8] Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu i Ústavního soudu vyplývá, že nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, jež vyjadřuje vnitřní vztah soudce k projednávané věci. Při posuzování námitky podjatosti je však třeba nestrannost vnímat i z hlediska objektivního, tzn. zkoumat, zda existují objektivní okolnosti, jež vyvolávají oprávněné pochybnosti o nezájatosti soudce v konkrétním případě. Jak se k této otázce vyjádřil Ústavní soud, vyloučení soudce z projednávání a rozhodování ve věci má být založeno nikoliv jen na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnosti o jeho nepodjatosti; při posuzování této otázky je tedy třeba učinit úvahu, zda – s ohledem na okolnosti případu – lze mít za to, že by soudce podjatý mohl být (viz náleží Ústavního soudu ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94, N 127/6 SbNU 429). Otázka podjatosti nemůže být ve všech případech postavena zcela najisto, nicméně rozhodovat o této otázce je nutno vždy na základě existujících objektivních skutečností, které k subjektivním pochybnostem osob zúčastněných na řízení vedou. K vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí věci však může v zásadě dojít teprve tehdy, když je evidentní, že vztah soudce k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebudou moci nebo schopni nezávisle a nestranně rozhodovat (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01, N 98/23 SbNU 11). Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. totiž představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak jak zákon tuto příslušnost stanovil, je příslušnost zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána zákonnému (příslušnému) soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný.

[9] Důvodem pro vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí věci může být pouze jeho poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům. Poměr k věci může vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na projednávané věci, zejména v případech, kdyby mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen ve svých právech. Vyloučen by byl rovněž soudce, který by získal o věci poznatky

pokračování

jiným způsobem než dokazováním při jednání. Poměr soudce k účastníkům nebo k jejich zástupcům (ať již přátelský či nepřátelský) může být založen příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem, může jít i o vztah ekonomické závislosti, apod.

[10] Z námitky podjatosti vznesené žalobcem vyplývá, že žalobce spatřuje podjatost soudce Mgr. Jiřího Gottwalda v jeho postupu v řízení o projednávané věci, a to zejména ve skutečnosti, že ho soud opakovaně neosvobodil od soudních poplatků a následně ho vyzýval ke sdělení a doložení rozhodných skutečností pro posouzení jeho žádosti. Ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. výslovně stanoví, že důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Rozhodovací činnost, respektive právní názory soudců na určitou otázku, proto nemohou samy o sobě zakládat důvod k jejich podjatosti (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 9. 2004, č. j. Nao 13/2004 - 54, publ. pod č. 433/2005 Sb. NSS, všechna zde citovaná rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz).

[11] S ohledem na ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. není námitka podjatosti soudce Mgr. Jiřího Gottwalda spočívající ve shora tvrzených okolnostech týkajících se jeho postupu v řízení o projednávané věci důvodná. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí.

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. února 2015

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu